

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного транспортного
університету, д-р техн. наук, професор

Олена СЛАВІНСЬКА

«01» 05 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Уманціва Владислава Юрійовича на тему «Організаційно-економічний механізм відновлення транспортної інфраструктури на засадах публічно-приватного партнерства», що подається на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

Актуальність теми.

Зростання глобальної нестабільності обумовило важливість забезпечення надійного функціонування транспортної інфраструктури, яка обслуговує внутрішні перевезення, а також є важливим учасником міжнародних логістичних ланцюгів. Сучасні умови обмеженості фінансових ресурсів актуалізують проблематику застосування публічно-приватного партнерства у системі способів реалізації інвестиційно-інноваційних проєктів. Таке партнерство дозволяє реалізовувати інфраструктурні програми, сприяє впровадженню новітніх рішень, підвищенню якості надання публічних послуг, збалансуванню ризиків при реалізації важливих рішень. Публічно-приватне партнерство відкриває можливості для зростання оперативності розв'язання низки проблем як на загальнонаціональному, так й на місцевому рівні із залученням приватних інвестицій, вивільнивши бюджетні ресурси для вирішення соціально-економічних завдань.

Масштаби пошкоджень транспортної інфраструктури України суттєво впливають на темпи відновлення всієї економіки, постає гостра потреба у залученні приватного капіталу. Саме тому відбудова транспортної інфраструктури має базуватися на моделі публічно-приватного партнерства як найбільш ефективному механізмі розподілу ризиків та ресурсів. В Україні потенціал публічно-приватного партнерства не використовується повною мірою, про що свідчить незначна кількість реалізованих проєктів. Це посилює актуальність пошуку напрямів активізації публічно-приватного партнерства у сфері реалізації перш за все інфраструктурних програм.

Таким чином, на сьогодні проблема розвитку організаційно-економічного механізму відновлення транспортної інфраструктури на засадах публічно-приватного партнерства залишається такою, що характеризується як високою науково-теоретичною цінністю, так і значним прикладним потенціалом. Нові наукові результати у цій царині спроможні доповнити

існуючий теоретичний базис та сформувані прикладні рекомендації щодо стимулювання повоєнного відновлення. Актуальність та практична значущість окресленого напрямку дослідження обумовили вибір теми, формування мети, завдань та структури дисертаційної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження виконано у межах тематичного плану науково-дослідних робіт кафедри економіки Національного транспортного університету у 2021-2025 рр., зокрема, науково-дослідної роботи за темою: «Сучасна парадигма інноваційного розвитку транспортного комплексу України» (номер державної реєстрації 0121U100635). Під час виконання етапу 2 «Розвиток інноваційних форм підприємництва в умовах новітніх глобалізаційних викликів» (2022 р.) автором дисертації підготовлено підрозділ «Державно-приватне партнерство у відновленні транспортної інфраструктури України в умовах новітніх загроз». В межах етапу 3 «Діджиталізація бізнес-процесів підприємств транспортного комплексу» (2023 р.) сформовано підрозділ «Повоєнне відновлення економіки на основі взаємодії держави та приватного капіталу». Етап 4 «Інноваційний механізм структурних перетворень транспортного комплексу України» (2024 р.) доповнено напрацюваннями щодо публічно-приватного партнерства у системі інноваційного розвитку. На етапі 5 «Розвиток інноваційних екосистем в Україні» (2025 р.) обґрунтовано роль публічно-приватного партнерства як механізму забезпечення інноваційних екосистем.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків, рекомендацій, які захищаються.

У дисертаційній роботі вирішене науково-практичне завдання – здійснений комплексний аналіз трендів та найкращих світових практик публічно-приватного партнерства, що дало змогу переосмислити та вдосконалити організаційно-економічний механізм співпраці публічного та приватного секторів, оцінити роль такого партнерства у реалізації проєктів відновлення транспортної інфраструктури та сформувані рекомендації для активізації таких процесів за умов повоєнного відновлення України.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації є достовірними, методологічно виваженими та підтвердженими практичною апробацією. Основні результати охоплюють:

1. Проведений аналіз теоретичних аспектів ролі транспортної інфраструктури в економіці, засвідчив, що транспортна інфраструктура є невід'ємним чинником стабільного та динамічного зростання національної економіки будь-якої країни, підвищення рівня життя населення, успішної інтеграції у світовий економічний простір, що у сукупності визначає її стратегічне значення для економічного зростання та відновлення. Аналіз ролі та місця транспортної інфраструктури в економіці здійснено на основі системного підходу, який дозволяє розглядати її як складну, багаторівневу та взаємопов'язану підсистему національної економіки. У дисертації поглиблено трактування сутнісної ідентифікації публічно-приватного партнерства як

інституційної платформи взаємодії публічного та приватного секторів, що розкривається через його інноваційний характер, який проявляється у здатності забезпечувати гнучкість та адаптацію управлінських рішень, впровадження сучасних технологій і змішаних фінансових інструментів з урахуванням цілей сталого розвитку у процесі відновлення транспортної інфраструктури.

2. Здійснено системне дослідження державних цільових програм, які базуються на національних пріоритетах економічного розвитку, що дозволило окреслити стратегічні вектори відновлення транспортної інфраструктури у тому числі на засадах публічно-приватного партнерства з урахуванням їх значущості для національної безпеки, експортного потенціалу та залучення до міжнародних транспортних коридорів. У роботі розроблено схему взаємозв'язку стратегічних цілей відновлення та розвитку транспортної інфраструктури, операційних напрямів їх реалізації та очікуваних результатів. Втілення запропонованих кроків створює передумови для формування стійкої, конкурентоспроможної та інноваційно орієнтованої транспортної системи, здатної забезпечити довгострокове економічне зростання та інтеграцію України у глобальні логістичні ланцюги.

3. На основі методики DEA (Data Envelopment Analysis) та регресійного аналізу проведено двоетапний підхід дослідження ефективності інвестицій у транспортну інфраструктуру та чинників, які її детермінують. Обґрунтовано, що ефективність інвестування у відновлення транспортної інфраструктури значною мірою визначається якістю державних інституцій. Без стабільного правового середовища, добросовісного управління та високої спроможності реалізації проєктів, навіть найкращі моделі публічно-приватного партнерства не принесуть очікуваного результату. Це підкреслює необхідність політики, спрямованої на підвищення спроможності державного управління, зокрема, публічними інвестиціями, в тому числі на основі залучення приватного сектору. У роботі окреслені напрями активізації залучення приватних інвестицій на основі публічно-приватного партнерства.

4. Узагальнено стратегічно ефективні практики повоєнного відновлення окремих країн на засадах публічно-приватного партнерства та надано рекомендації щодо їх адаптації в інституційний простір України. Відзначаючи значення повоєнного досвіду країн, процеси відновлення транспортної інфраструктури та публічно-приватного партнерства висвітлено з огляду на сучасні тренди, особливо в контексті досягнення Цілей сталого розвитку.

5. Доведено доцільність використання публічно-приватного партнерства як найбільш ефективного та дієвого механізму повоєнного відновлення транспортної інфраструктури. Висновки про переваги партнерства базуються на розрахунку загального економічного ефекту, який синтезує вигоди від скорочення витрат публічного сектору, результати сценарного аналізу суспільних переваг та оцінку ризиків реалізації обраного проєкту.

6. Обґрунтовано необхідність переходу від фрагментарного використання інструментів публічно-приватного партнерства до цілісного бачення його ролі в регіональному розвитку та модернізації інфраструктури. Запропоновано методику кластерного аналізу регіонів за рівнем руйнувань, ризиків, економічного і логістичного потенціалу, інституційної спроможності органів влади та розроблено матрицю відповідних моделей публічно-приватного партнерства для відновлення транспортної інфраструктури регіонів на засадах концепції сталого розвитку.

7. Розроблено модель організаційно-економічного механізму публічно-приватного партнерства відновлення транспортної інфраструктури, в архітектоніку якого інтегровано адаптивний контур, що реалізується через аналітичний блок та включає інструменти забезпечення адаптивності механізму. Практична реалізація механізму створює інституційну платформу для реалізації масштабних і складних інфраструктурних проєктів у контексті невизначеності та забезпечення їх довгострокової соціально-економічної ефективності.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретико-методичних положень формування та розвитку організаційно-економічного механізму відновлення транспортної інфраструктури на засадах публічно-приватного-партнерства. Основні положення, що визначають наукову новизну дисертаційної роботи, полягають у наступному:

– удосконалено організаційно-економічний механізм відновлення транспортної інфраструктури на засадах публічно-приватного партнерства, який розглядається як структурно-функціональна система, в межах якої виокремлено організаційний, правовий, економічний, фінансовий і блок управління ризиками, архітектоніку котрого доповнено адаптивним контуром, що реалізується через аналітичний блок моніторингу змін та включає інструменти забезпечення адаптивності механізму, зокрема, засоби коригування умов контрактів, застосування компенсаційних важелів, перегляду фінансових моделей, гарантування і страхування ризиків, використання яких сприятиме підвищенню ефективності, гнучкості та стійкості реалізації проєктів;

– обґрунтовано стратегічні орієнтири відновлення транспортної інфраструктури на засадах публічно-приватного партнерства, які, на відміну від наявних, розглядають відбудову не як окремий інвестиційний механізм, а як цілісну систему, яка містить цілі, операційні напрями їх реалізації, очікувані результати та інтегрована в державну політику повоєнної модернізації, що формує методичне підґрунтя для більш виваженого прийняття інвестиційних рішень;

– визначено параметри та запропоновано інструментарій оцінювання ефективності інвестицій у транспортну інфраструктуру, який базується на поєднанні методу Data Envelopment Analysis і регресійного аналізу, що дозволило не лише визначити рівень, а й встановити вплив чинників на показник ефективності, зокрема, обґрунтувати визначальну роль

інституційного середовища, врахування якого є необхідною умовою при формуванні організаційно-економічного механізму відновлення транспортної інфраструктури;

– удосконалено методичний апарат кластерного аналізу регіонів України, проведеного на основі визначених індикаторів та інтегральних індексів рівня руйнувань, ризиків, економічного та логістичного потенціалу, інституційної спроможності органів влади, що дозволило обґрунтувати оптимальні моделі публічно-приватного партнерства відповідно до диференціації потреб відновлення та функціонально-орієнтованого планування розвитку регіонів.

Набули подальшого розвитку трактування публічно-приватного партнерства як інституційної платформи взаємодії публічного та приватного секторів, що, на відміну від традиційного розуміння, розкривається через його інноваційний характер, який проявляється у здатності забезпечувати гнучкість та адаптацію управлінських рішень, впровадження сучасних технологій і фінансових інструментів з урахуванням цілей сталого розвитку у процесі відновлення транспортної інфраструктури; методичні підходи до розрахунку економічного ефекту публічно-приватного партнерства за різних сценаріїв фінансування, що враховує прямі та непрямі вигоди на основі застосування інструментів оцінки монетизації суспільних вигід, ризиків за методологією Флівб'єрґа та зменшення витрат публічного сектору, що дозволило аргументувати переваги використання публічно-приватного партнерства як найбільш дієвого механізму відновлення транспортної інфраструктури; методичні та прикладні положення відновлення транспортної інфраструктури на засадах публічно-приватного партнерства, що базуються на адаптації кращих світових практик до запитів відновлення України з урахуванням інституційних, фінансових та безпекових обмежень й передбачають перегляд підходів до стратегічного планування, управління публічними інвестиціями, використання змішаних моделей фінансування, цифровізації моніторингу реалізації проєктів з метою відбудови за принципом Build Back Better з урахуванням євроінтеграційного вектору.

Практичне значення одержаних у дисертації результатів полягає у тому, що обґрунтовані теоретичні висновки, методичні підходи і практичні рекомендації можуть бути використані для розроблення стратегії відновлення транспортної інфраструктури України й дають змогу сформувати дієвий інструментарій стимулювання публічно-приватного партнерства. Офіс міжнародних проєктів АТ «Укрзалізниця» при реалізації завдань щодо підготовки, супроводження та імплементації інвестиційних та інфраструктурних проєктів із залученням міжнародних фінансових організацій використовує запропоновані у дисертації наукові положення, методичні підходи й практичні рекомендації (довідка від 26.01.2026 р.). Стратегічна група «Софія» застосовує рекомендації, запропоновані у дисертації, при визначенні напрямів активізації співпраці держави та суб'єктів підприємницької діяльності, а також удосконаленні напрямів стимулювання

публічно-приватного партнерства (довідка № 14/1 від 11.09.2025 р.). Інститут розвитку національної економіки використовує висновки та пропозиції, запропоновані у дисертації, при розробленні рекомендацій відповідно до запитів органів публічного управління та адміністрування, суб'єктів підприємницької діяльності щодо інвестування у проекти публічно-приватного партнерства (довідка № 27/2 від 17.10.2025 р.). Сформульовані у дисертації пропозиції щодо обґрунтування адаптивного організаційно-економічного механізму публічно-приватного партнерства, що спроможний забезпечити ризикостійкість реалізації таких проектів у сфері відновлення транспортної інфраструктури, використовуються Національним інститутом стратегічних досліджень при підготовці аналітичних і рекомендаційних документів, які надаються центральним органам виконавчої влади (довідка № 293/132 від 26.02.2026 р.). Окремі положення дисертаційної роботи застосовуються в освітньому процесі при підготовці здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» у Національному транспортному університеті (акт про провадження № 212/01-08 від 13.04.2026 р.).

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора.

Результати дисертаційної роботи опубліковано у:

Статті у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз:

1. Shkuropadska D., Osetsyki V., Bondar N., Umantsiv V. Financial Resilience of Ukraine under the Martial Law. *Academy Review*. 2025. № 2. P. 160–173. DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-2137-2025-2-63-10> (*Web of Science*, 0,9 авт. арк.).

Особистий внесок автора: запропоновані підходи до розробки адаптованої методики оцінки рівня фінансової стійкості на основі врахування макроекономічних, фінансових, фіскальних та зовнішньоекономічних параметрів у контексті забезпечення спроможності країни протидіяти шоківим впливам в умовах воєнного стану (0,25 авт. арк.)

Статті у наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України категорії «Б»:

2. Бондар Н., Уманців В. Державно-приватне партнерство в системі економічних відносин. *Економічна теорія та право*. 2022. № 4. С. 6–19. DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2022-51-4-6> (0,75 авт. арк.).

Особистий внесок автора: здійснений аналіз особливостей розвитку форм державно-приватного партнерства як перспективного інституційного інструменту, застосування дає змогу активізувати соціально-економічний розвиток (0,35 авт. арк.)

3. Бондар Н., Уманців В. Повоєнне відновлення економіки: взаємодія держави та приватного капіталу. *Економічна теорія та право*. 2023. № 3. С. 6–21 DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2023-54-3-6> (0,8 авт. арк.).

Особистий внесок автора: розкриті напрями здійснення повоєнного відновлення економіки на основі взаємодії держави та суб'єктів приватного підприємництва, а також запропоновані концептуальні підходи до реалізації функцій держави в повоєнному відновленні економіки України (0,4 авт. арк.)

4. Уманців В. Державно-приватне партнерство в економіці. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2023. Вип. 2. С. 212–220. DOI: <https://doi.org/10.17721/tpre.2023.47.20> (0,6 авт. арк.).

5. Ємець В., Уманців В. Розвиток транспортно-логістичної системи та реіндустріалізація як основні компоненти стратегії відновлення Приморського регіону України у повоєнний період. *Агросвіт*. 2024. № 8. С. 71–77. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.8.71> (0,7 авт. арк.).

Особистий внесок автора: проаналізовані напрями використання можливостей Причорноморського регіону України для посилення значення та ролі транспортно-логістичного потенціалу у повоєнному відновленні (0,3 авт. арк.)

6. Бондар Н., Уманців В. Європейський досвід використання державно-приватного партнерства у розвитку транспортної інфраструктури в контексті забезпечення національних інтересів. *Автомобільні дороги та дорожнє будівництво*. 2025. Вип. 118. Ч. 1. С. 233–243. DOI: 10.33744/0365-8171-2025-118.1-233-243 (0,8 авт. арк.).

Особистий внесок автора: здійснений аналіз європейського досвіду застосування державно-приватного партнерства у розвитку транспортної інфраструктури (0,35 авт. арк.)

7. Уманців В. Використання публічно-приватного партнерства для відновлення транспортної інфраструктури України. *Історія народного господарства та економічної думки України*. 2025. Вип. 58. С. 344–362. DOI: <https://doi.org/10.15407/ingedu2025.58.344> (0,9 авт. арк.).

8. Уманців В. Формування організаційно-економічного механізму публічно-приватного партнерства у відновленні транспортної інфраструктури. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2026. № 28. <https://doi.org/10.5281/zenodo.19478483> (0,65 авт. арк.).

Апробація результатів дослідження:

Теоретичні, методичні та практичні положення дисертаційної роботи були представлені та отримали позитивну оцінку на:

- III Міжнародній науково-практичній конференції «Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці» (Київ, 2022 р.);

- Науково-практичній конференції «Інноваційні ідеї в економічній науці: пошуки вирішення сучасних проблем» (Київ, 2022 р.);

- Міжнародній науково-практичній конференції «Бізнес-аналітика в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю» (Київ, 2023 р.);

- 79-й науковій конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів, студентів та співробітників відокремлених структурних підрозділів університету (Київ, 2023 р.);

- Міжнародній науково-практичній конференції «Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу в умовах економіки відновлення» (Київ, 2023 р.);
- XI Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем» (Кропивницький, 2023 р.);
- Всеукраїнській науковій конференції здобувачів освіти і молодих учених «Відбудова транспортної інфраструктури України» (Київ, 2023 р.);
- Міжнародній конференції «Управління бізнес-процесами та технологічними інноваціями в сучасних умовах та в післявоєнний період» (Київ, 2023 р.);
- II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів» (Житомир, 2024 р.);
- IX Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції науковців та здобувачів вищої освіти «Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти» (Кам'янець-Подільський, 2024 р.);
- 80-й ювілейній науковій конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів, студентів та співробітників відокремлених структурних підрозділів університету (Київ, 2024 р.);
- VII Міжнародній науково-практичній конференції «Економічні перспективи підприємництва: виклики воєнного часу та повоєнної відбудови» (Ірпінь, 2024 р.);
- Міжнародній науково-практичній конференції «Міжнародні фінансові аспекти відновлення економіки України» (Київ, 2024 р.);
- II Міжнародній науковій конференції «Intelligent Transport Systems: Ecology, Safety, Quality, Comfort» (Київ, 2024 р.);
- III Всеукраїнській науковій конференції здобувачів освіти і молодих учених «Відбудова транспортної інфраструктури України» (Київ, 2025 р.).

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення, дотримання норм академічної доброчесності

Дисертація складається із вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (216 найменувань), 14 додатків. Обсяг основного тексту дисертації становить 194 сторінки друкованого тексту. Матеріали дисертації містять 21 рисунок і 49 таблиць. Текст дисертації викладено науковою мовою, логічно та послідовно. Структура дисертації, мова та стиль викладення відповідають вимогам, які ставить до дисертацій МОН України. Застосована в роботі наукова термінологія є загальновізною, стиль викладення результатів теоретичних і практичних досліджень, нових наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечує доступність їх сприйняття та використання. Робота є самостійно виконаною, завершеною науково-дослідною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретне наукове завдання – вдосконалення організаційно-економічного механізму співпраці публічного та приватного

секторів, оцінка ролі такого партнерства у реалізації проєктів відновлення транспортної інфраструктури та формування рекомендацій для активізації таких процесів за умов повоєнного відновлення України. Основні наукові результати дисертації повною мірою опубліковані у вигляді наукових статей у фахових виданнях України і за кордоном.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело. Рівень запозичень в основному тексті дисертації складає 9,35 % (звіт перевірки сформовано за допомогою StrikePlagiarism.com, ID 333602056, дата перевірки 04.15.2026 р.).

Загальний висновок: Враховуючи вищенаведене, дисертаційна робота Уманціва В. Ю. «Організаційно-економічний механізм відновлення транспортної інфраструктури на засадах публічно-приватного партнерства», що представлена до розгляду на розширеному засіданні кафедри економіки Національного транспортного університету, відповідає вимогам щодо оформлення згідно Наказу Міністерства освіти і науки України №40 від 12.01.2017.

Дисертаційна робота Уманціва В. Ю. «Організаційно-економічний механізм відновлення транспортної інфраструктури на засадах публічно-приватного партнерства» та його публікації відповідають вимогам п. 6-9 Постанови Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 р., а новизна дисертаційної роботи відповідає науковому спрямуванню за спеціальністю 051 «Економіка».

Головуюча на міжкафедральному засіданні,
професор кафедри економіки,
д-р екон. наук, професор

підпис

Алла ГРЕЧАН

Рецензенти:

завідувач кафедри фінансів,
обліку і аудиту,
д-р екон. наук, професор

підпис

Антоніна БАЗИЛЮК

доцент кафедри економіки,
канд. екон. наук, доцент

підпис

Олена КОМЧАТНИХ

Секретар

доцент кафедри економіки,
канд. екон. наук, доцент

підпис

Олеся ФЕДОРУК